رسالت
سال سی‌ونهم ■ شماره ۱۰۸۰۷ ■ روزنامه صبح ایران

بخش‌های وسیعی از دشت مرکزی به‌ویژه در استان اصفهان با تراز منفی گسترده آب‌های زیرزمینی، در آستانه کوچ جمعیت قرار دارند

زنگ مهاجرت اقلیمی به صدا درآمد

گروه اجتماعی- نادیا احمدی

مدت‌هاست که تب خبرهای مربوط به تغییر اقلیم و گرمایش جهانی داغ است؛ از آتش‌سوزی‌های ویرانگر جنگل‌ها، وقوع طوفان و سیل‌های سهمگین تا کمبود آب آشامیدنی، خشکسالی‌های بلندمدت، ذوب شدن یخ‌های قطبی و بالا آمدن سطح آب دریاها و اقیانوس‌ها. همه این پدیده‌ها برای بشر حاوی یک هشدار مهم و جدی است و شاید این هشدار برای کشور ما، جدی‌تر هم باشد. در ایران، بارزترین نشانه‌های تغییرات اقلیمی در سال‌های اخیر، افزایش دمای متوسط، کاهش بارش، بارش‌های ناگهانی و سیل‌آسا، خشکسالی، خالی‌شدن زودهنگام سدها، افزایش طوفان و بروز پدیده‌های گردوغبار بوده است. ظرف یک دهه گذشته بحران اقلیمی در ایران سرعت گرفته و کارشناسان محیط زیست بر این باورند که در برخی مناطق مرکزی مسئله کمبود آب و فرونشست زمین آنچنان نگران‌کننده است که احتمالا در آینده نزدیک امکان زیستن در بعضی شهرهای بزرگ مانند اصفهان وجود نخواهد داشت.

به‌گواه پژوهش‌های انجام‌گرفته مهاجرت‌های ناشی از تغییر اقلیم پدیده‌ای واقعی است و گزارش‌های بسیاری نشان می‌دهد این تغییرات تأثیر غیرقابل انکاری بر قابل سکونت بودن بسیاری از نقاط جهان داشته‌است. مثلا بیابان‌زایی افزایش یافته و کشت زمین‌های کشاورزی را در بسیاری نقاط غیرممکن کرده و مشکلات دسترسی به آب به خاطر افزایش دما و تغییر نوع بارش دشوارتر شده است؛ وقایع آب‌وهوایی شدیدتری مانند طوفان یا سیل را به دنبال داشته و می‌توان گفت به‌یک بحران ترکیبی از مسائل علمی و اجتماعی و سیاسی بسیار مهم بدل شده است.

مهاجرت‌های ناشی از تغییرات اقلیمی اغلب داخل کشور و یا قاره اتفاق می‌افتد. مطابق اطلاعات بانک جهانی، همه کسانی که به علت مسائل اقلیمی مجبور به جابه‌جایی بیش از ۱۴ کیلومتر شوند، مهاجران اقلیمی به حساب می‌آیند. چند تفاوت عمده میان مهاجران اقلیمی و افرادی که برای ادامه تحصیل و یا یافتن شغل مناسب و دلایلی از این دست مهاجرت می‌کنند، وجود دارد. در اکثر موارد این افراد می‌دانند که امکان بازگشت به سرزمینشان دیگر برایشان فراهم نخواهد بود و حتی ممکن است بخش‌هایی و یا تمام روستا و یا شهرشان را هم برای همیشه از دست بدهند.

به‌گواه پژوهش‌های انجام‌گرفته مهاجرت‌های ناشی از تغییر اقلیم پدیده‌ای واقعی است و گزارش‌های بسیاری نشان می‌دهد این تغییرات تأثیر غیرقابل انکاری بر قابل سکونت بودن بسیاری از